

GENERÁLNA KLAUZULA NEKALEJ SÚŤAŽE

JUDr. Jozef Vozár, CSc.

Účel práva proti nekalej súťaži

- ▶ „Úprava nekalej súťaže je naviazaná predovšetkým na ustanovenie čl. 26 Listiny, ktorá zaručuje slobodné podnikanie. Ustavný konformný výklad ustanovenia § 44 OBZ by mal podnikateľovi čo možno v najväčšej miere zaručiť právo na podnikanie v prostredí nezaťaženom korupciou a klientelizmom.“ /Nález ÚS ČR, sp. zn.: IV ÚS 27/09/

Vzťah generálnej klauzuly k jednotlivým skutkovým podstatám

- ▶ Najvyšší súd ČR uviedol, že *„vzťah generálnej klauzuly k jednotlivým skutkovým podstatám nekalej súťaže je taký, že pokiaľ bude naplnená niektorá zo zvláštnych skutkových podstát, bude mať protiprávne konanie súčasne znaky generálnej klauzuly; na druhej strane, ak dôjde ku konaniu, ktoré nenaplní znaky niektorej zo zvlášť upravených skutkových podstát, môže sa napriek tomu jednať o nekalú súťaž, ak má znaky všeobecnej skutkovej podstaty“.*
/Najvyšší súd ČR sp. zn.: 32 Odo 1370/2005/

- ▶ Ako to vyplýva zo samotného ustanovenia § 44 ods. 1 OBZ, na to, aby mohlo byť určité konanie kvalifikované ako nekalosúťažné a zákonom reprobované, musia byť splnené tri kumulatívne podmienky:
 - ide o konanie v hospodárskej súťaži,
 - konanie je v rozpore s dobrými mravmi súťaže,
 - konanie je spôsobilé privodiť ujmu.

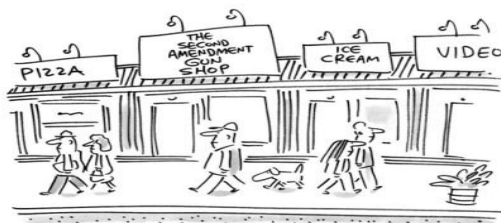
Pojem súťažiteľ a priemerný spotrebiteľ

- ▶ Podľa § 41 OBZ „Fyzické i právnické osoby, ktoré sa zúčastňujú na hospodárskej súťaži, aj keď nie sú podnikateľmi (ďalej len „**súťažitelia**“), majú právo slobodne rozvíjať svoju súťažnú činnosť v záujme dosiahnutia hospodárskeho prospechu a združovať sa na výkon tejto činnosti; sú však povinné pritom dbať na právne záväzné pravidlá hospodárskej súťaže a nesmú účasť na súťaži zneužívať.“

- ▶ Pojem „**súťažiteľ**“ zákonodarca zaviedol ako legislatívnu skratku osôb, ktoré sa zúčastňujú na hospodárskej súťaži, aj keď nie sú podnikateľmi (môže ísť napr. o nadácie, komory podnikateľov, komory slobodných povolání ale aj štát). Ide o široké vymedzenie tohto pojmu, ktorého cieľom je komplexná ochrana hospodárskej súťaže.

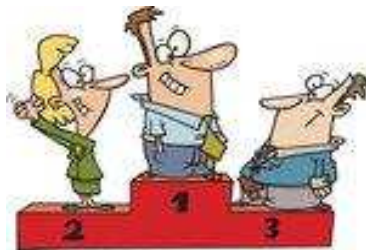
- ▶ Podľa § 2 písm. a) ZOS „*spotrebiteľom sa rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre osobnú potrebu alebo pre potrebu príslušníkov svojej domácnosti*“.

- ▶ Pri hľadaní odpovede na otázku „**priemerného spotrebiteľa**“ je potrebné vychádzať z judikatúry Súdneho dvora EÚ. Tá charakterizuje **priemerného spotrebiteľa** ako človeka, ktorý má dostatok informácií a je v rozumnej miere pozorný a opatrný, s ohľadom na sociálne, kultúrne a jazykové faktory. Najnovšia nemecká judikatúra hovorí o **priemernom spotrebiteľovi** ako o priemerne informovanom, pozornom a rozumnom.

Konanie v hospodárskej súťaži

- ▶ Najvyšší súd ČSR napríklad definoval **hospodársku súťaž** ako „... *boj niekoľkých, najmenej však dvoch osôb alebo skupín osôb, z ktorých sa jedna snaží získať pred druhou prednosť*“.

- ▶ Knap definoval **hospodársku súťaž** ako „*Súperenie dvoch alebo viacerých hospodárskych subjektov na tej istej strane trhových vzťahov – ponuky či dopytu o dosiahnutie hospodárskeho výsledku spočívajúceho v uskutočnení výmeny výrobkov alebo služieb s tými istými potenciálnymi účastníkmi trhu, a to také súperenie, ktoré vzájomne ovplyvňuje hospodársku činnosť týchto subjektov a vytvára na strane druhých potenciálnych účastníkov trhových vzťahov objektívnu možnosť voľby medzi rôznymi súťažnými ponukami či dopytmi.*“

- ▶ Najvyšší súd SR vyložil z tohto pohľadu **súťažný vzťah** zúžene, keď uviedol: *„K tomu, aby konaním súťažiteľov mohlo dôjsť k nekalosúťažnému konaniu je potrebné, aby sa pri naplnení ostatných zákonných pojmových znakov nekalej súťaže produkty súťažiacich subjektov stretli na trhu, a to v predmete, čase a priestore. Túto podmienku nemožno považovať za splnenú, ak ide o súťažiteľov podnikajúcich v rôznych regiónoch a každý z nich si samostatne vytvára povesť a okruh zákazníkov“.*

Konanie v rozpore s dobrými mravmi súťaže

- ▶ Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí problematike „dobrých mravov súťaže“ okrem iného uviedol: *„Pod pojem dobré mravy súťaže sa zahrňuje konanie, ktoré je síce nezávadné podľa zásad všeobecnej morálky, môže však byť závadné z prísnejšieho hľadiska dobrých mravov súťaže. Meradlom sú mravné názory, obyčaje, zvyklosti, ktoré zachovávajú všetci spravodlivo, poctivo, čestne a svedomite konajúci účastníci súťažného boja.“*

/Rozsudok NS SR, sp. zn. 3 Obo 147/2007/

- ▶ Tri funkcie „dobrých mravov“, ktoré možno aplikovať aj na „dobré mravy súť aže“.

1. Preventívna funkcia
2. Interpretačná funkcia
3. Hodnotiaca funkcia

Contra
Bonos
Mores

Konanie spôsobilé privodiť ujmu

- ▶ „Ujma predstavuje ohrozenie subjektívnych občianskych práv. Je jedným z predpokladov občianskoprávnej zodpovednosti“.
- ▶ **Ujma**, ako ďalší z pojmových znakov generálnej klauzuly nekalej súť aže je teda pojem širší ako **škoda**; zahŕňa nielen škodu, ale môže ísť aj o nehmotnú ujmu (napr. ohrozenie dobrej povesti). Pre naplnenie skutkovej podstaty vyjadrenej v generálnej klauzule nekalej súť aže nie je potrebné, aby k spôsobeniu ujmy skutočne došlo, stačí, ak jej vznik hrozí. Poškodení alebo ohrození môžu byť tak súť ažitelia, ako aj spotrebitelia.

- ▶ **Generálna klauzula** plní dve hlavné funkcie:
 - ak je naplnená niektorá zo skutkových podstát uvedených v § 44 ods. 2 OBZ, musí spĺňať protiprávne konanie aj znaky generálnej klauzuly,
 - generálna klauzula dáva právny základ na postihovanie v zákone nepomenovaných konaní.

Možnosti aplikácie generálnej klauzuly v praxi

- ▶ Nekalé obchodné praktiky
- ▶ Zneužívanie ľudskej záľuby v hre
- ▶ Predaj výrobkov pod výrobnú cenu
- ▶ Spam a iné neprimerané formy obťažovania zákazníka
- ▶ Progresívne získavanie zákazníkov
- ▶ Zneužívanie informácií získaných v rámci pracovného pomeru
- ▶ Nekalá súťaž v prostredí internetu
- ▶ Vytváranie databáz a publikovanie mien dlžníkov
- ▶ Porušovanie právnych predpisov
- ▶ Iné prípady nekalej súťaže

- ▶ Okrem uvedených prípadov možno zo zahraničnej judikatúry a literatúry odkázať najmä na tieto prípady:
 - zabraňovacia súťaž,
 - využívanie cudzej reklamy,
 - nekalé získanie zákazníkov,
 - nežiadané návštevy obchodného zástupcu,
 - zaslanie neobjednaného tovaru,
 - reklama v prípade smrti,
 - skrytá reklama,
 - nekalá reklama.

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ.

